

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК32 ФІЗІОТЕРАПІЯ

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітньо-професійна програма Фізична терапія

Факультет психолого-природничий

2025-2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізіотерапія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія освітньої професійної програми «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Антонюк-Кисіль Володимир Миколайович, доктор медичних наук, професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© Антонюк-Кисіль В. М., 2025

© РДГУ, 2025

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова	
Модулів –1	Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки	
Змістових модулів –2		4-й	
Індивідуальне науково дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 самостійної роботи – 5	Освітній рівень: бакалавр	20 год.	
		Практичні, семінарські	
		20 год.-	-
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Індивідуальні завдання *за наявності	
		- год.	
		Вид контролю:	
Екзамен			
Передумови для вивчення дисципліни (Нормальна анатомія, Нормальна фізіологія, Патологічна анатомія, Патологічна фізіологія, Основи медичних знань, Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях кардіореспіраторної системи, Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях опорно-рухового апарату.)			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізіотерапія» є набуття комплексу теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей проведення фізіотерапевтичних процедур у фахово-реабілітаційній діяльності для відновлення здоров'я і працездатності хворих з дотриманням техніки безпеки при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою.

Завдання курсу: навчити здобувачів вищої освіти визначати тактику ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарату. Демонструвати володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань. Пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженнями опорно-рухового апарату. Проводити диференційну діагностику травматичних ушкоджень опорно-рухового апарату.

Мета і завдання дисципліни досягаються набуттям здобувачами загальних (ЗК) і спеціальних (фахових) (СК) **компетентностей**:

Програмні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

Програмні результати навчання:

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності .

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- загальні питання з організації фізіотерапевтичної служби і курортної справи в Україні;
- механізми дії фізичних чинників на основні патологічні процеси і функції різних органів і систем організму;
- принципи сумісності і послідовності призначення фізичних факторів і процедур;
- принципи виникнення патологічних процесів, механізми їх розвитку і клінічні прояви;
- принципи оцінки показників загальних і функціональних методів обстеження хворих, які скеровуються на фізіотерапію;
- основні клінічні симптоми захворювань, при яких використовують методи фізіотерапії;
- принципи використання фізичних факторів для профілактики захворювань і реабілітації хворих;
- покази та протипокази до застосування фізіотерапії.

вміти:

- оволодіти навичками роботи з фізіотерапевтичними апаратами
- дотримуючись відповідних умов експлуатації та техніки безпеки при роботі у фізіотерапевтичному кабінеті;

- визначити доцільні методи впливу фізичними чинниками при тих чи інших захворюваннях,
- овибрати оптимальний для хворого фізіотерапевтичний комплекс;
- надати оцінку перебігу захворювання та ефективності впливу фізичних чинників,
- оцінити можливість ускладнення захворювання та ускладнення, пов'язані з впливом фізичних чинників.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фізіотерапії

Тема 1. Вступ. Предмет, завдання, основні етапи розвитку фізіотерапії.

Принципи сучасної фізіотерапії. Предмет, завдання, основні принципи: послідовність, адекватність впливу, оптимальні дозування, специфічність дії. Динамічність використання, комплексність та системність в фізіотерапії. Передбачати лікування основного та супутнього захворювання; вибір оптимальних зон впливу з урахуванням також системно-антисистемних взаємовідносин більшості функцій; індивідуальний підхід - необхідно враховувати біологічні ритми, статеві та вікові особливості при призначенні фізіотерапевтичних процедур.

Тема 2. Механізм лікувальної дії фізичних чинників Основні методи фізіотерапії.

Штучні фізичні фактори, що використовують у курортній лікувальній практиці. Характеристика нетрадиційних методів лікування. Дослідження історії використання нетрадиційних і рідкісних методів лікування в санаторно-курортній практиці.

Тема 3. Електролікування.

Застосування постійного електричного струму. Електролікування – розділ апаратної фізіотерапії, який представлений контактними (електричні струми) та дистанційними (електромагнітні хвилі) методами. Гальванізація – метод застосування з лікувальною метою постійного електричного струму малої сили (до 50 мА) та низької напруги. Лікарський електрофорез – метод сполученого впливу на організм двох факторів – постійного (випрямленого) струму та введених за його допомогою лікарських речовин.

Тема 4. Покази та протипокази до застосування гальванічного струму.

Показання: визначаються фармакологічною дією лікарської речовини з урахуванням показань для застосування постійного чи імпульсного струмів (ампліпульс-, діадинамофорез). Протипоказання: крім загальних протипоказань для гальванізації, слід враховувати протипоказання для застосування лікарських речовин (непереносність, алергічні реакції).

Змістовий модуль 2. Фізіологічна дія фізіотерапевтичних чинників на організм

Тема 5. Магнітолікування.

Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання. Електросон – метод впливу на центральну нервову систему постійним імпульсним струмом (з прямокутною формою імпульсів) низької частоти (3- 150 Гц), малої сили. Центральна електроанальгезія – метод електролікування, при якому на головний мозок впливають імпульсним струмом прямокутної форми тривалістю імпульсу 0,15- 0,5мс, частотою 150-2000 Гц, і силою струму 2-3 мА. Діадинамотерапія (ДДТ) – використання з лікувальною метою постійних струмів з полусинусоїдальною формою імпульсів, які слідуєть з частотою 50 в 1 (однотактний) або 100 в 1 (двотактний). Ампліпульстерапія (СМС) – вплив з лікувальною метою синусоїдальними струмами середньої частоти модульованими по амплітуді низької частоти в межах 10-150 Гц (СМТ). В якості несучої використовується частота у 5000 Гц, при якій в наслідок малого опору шкіри. Дарсонвалізація – лікувальний метод, де дієвим фактором є перемінний імпульсний струм високої частоти (110 кГц), високої напруги (20 кВ) та малої сили (0,02мА) у вигляді швидко затухаючих серій коливань. Ультратонтерапія – лікувальний метод, де дієвим фактором є змінний струм частотою 22 Гц, високої потужності 4,5-5 кВ.

Тема 6. Фізіологічна дія на організм магнітотерапії.

Показання: захворювання, які супроводжуються больовим синдромом, порушенням кровообігу і трофіки; захворювання периферичної нервової системи (неврити, нейроміозити, плексити, радикуліти, невралгії та інш.), суглобів, хребта; розсмоктуюча терапія при лікуванні рубців або м'язових контрактур, при лікуванні келоїдних рубців, при обмеженій рухливості суглобів; дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів і хребта; дискінезія шлунку, жовчного міхура, кишечника. Протипоказання: індивідуальна непереносимість струму, схильність до кровотеч, наявність гнійної інфекції, переламів кісток, тромбофлебіт, жовчокам'яна та сечокам'яна хвороби.

Тема 7. Покази до застосування магнітотерапії.

Особливості дії: нейротропні ефекти, пов'язані з безпосереднім впливом на головний мозок і з рефлекторною дією на рецептори шкіри; седативна, вегетостабілізуюча, обмінна, протибольова, судинна дія. Показання: психоневрологічні захворювання та неврологічні хвороби (неврози, невралгії, астеничні стани); гіпертонічна хвороба I, II ступеня; ІХС, початковий період реабілітації хворих, що перенесли інфаркт; екзема, нейродерміт; нічне нетримання сечі; заїкання; токсикоз вагітних; післяопераційний період; захворювання шлунково-кишкового тракту; гінекологічні захворювання; бронхіальна астма. Показання: больовий синдром різної етіології; підготовка хворих до проведення хірургічних операцій; підготовка вагітних до пологів і ведення пологів; для лікування токсикозів і профілактики виникнення тяжких форм цього ускладнення вагітних; профілактика виробничого стомлення; ІХС; виразкова хвороба шлунку і 12-палої кишки; вегето-судинна дистонія; порушення сну; зудячі дерматози; метеотропні реакції.

Тема 8. Протипокази до застосування магнітотерапії.

Протипоказання 1 типу: епілепсія, декомпенсовані пороки серця, непереносимість електричного струму, запальні захворювання очей, мокнучий дерматит обличчя. Протипоказання 2 типу: гострі болі вісцерального походження, закриті травми головного мозку, епілепсія, порушення ритму серця, порушення шкіри в місцях накладання електродів. Протипоказання 3 типу: злоякісні новоутворення, схильність до кровотеч, непереносимість струму. Змістовий модуль 3. Преформованні фізіотерапевтичні струми

Тема 9. Світлолікування.

Місцевий вплив викликає короткочасне звуження, а потім розширення судин, нормалізує тонус гладких м'язів, при цьому знижується підвищений тонус артерій і підвищується знижений тонус вен, що зменшує венозний спад, покращує капілярний кровообіг, поживність тканин. Знижується чутливість нервових закінчень, знімається спазм гладких м'язів сфінктерів, настає знеболюючий ефект. Особливості дії: протизапальна, анальгезуюча, трофічна; місцева та рефлекторно-сегментарна; дія модулюється в залежності від дистанційної або контактної методики; варіант аутоутканинної терапії внаслідок іскрового розряду. Показання: варикозне розширення вен гомілки та гемороїдальних вен; хвороба Рейно I-II ст.; відмороження; трофічні виразки; рани, що тривало не загоюються; тріщини анального отвору; опіки; свербіння шкіри; випадіння волосся; екзема, псоріаз; зменшення тургору шкіри; пародонтоз, хронічний гінгівіт; вазомоторний риніт, неврит слухового нерву; невралгії; болі в ділянці серця та головні болі, які пов'язані з функціональними захворюваннями нервової системи; неврози. Під впливом світла спостерігається покращання місцевого кровообігу та лімфоутворення в результаті збільшення теплоутворення в тканинах, підвищує активність обмінних процесів.

Тема 10. Покази до застосування світлолікування.

Показання 1 типу: підгострі та хронічні запальні захворювання внутрішніх органів, суглобів, сечополової системи; підгострі та хронічні запальні захворювання периферичної нервової системи з больовим синдромом, остеохондроз хребта; свіжі переломи трубчатих кісток; хронічний тонзиліт з реакцією місцевих, регіонарних лімфатичних вузлів; підгострі запалення пазух носу; захворювання з підвищеним тонусом попереку-смуғастих і гладких м'язів (клонічні скорочення стремениого м'язу, гіперкінезія голосового апарату); неврити слухових нервів; неврити лицевого нерву; склеродермія; гіпертонічна хвороба I-II ступеня.

Показання 2 типу: гострі запальні процеси в органах і системах; травми спинного мозку та периферійних нервів; радикуліт, невралгія, каузалгія, фантомний біль; поліомієліт, мієліт, енцефаліт; міозит (підгостра та хронічна стадії); хвороба Рейно, облітеруючий ендартеріт; отити, гострі тубоотити і евстахіїти на фоні катаральних явищ в носоглотці; гострі риніти; гострі синусити, гострі ларингіти; фурункули, карбункули, флегмони, абсцеси, панариції, гідроаденіти, рани; артрити в гострій та підгострій фазі.

Тема 11. Протипокази до застосування світлолікування.

Протипоказання 1 типу: гострі запальні процеси, ішемічна хвороба серця, наявність імплантованих кардіостимуляторів і металевих предметів в зоні дії, виражена гіпотонія, доброякісні та злоякісні пухлини. Протипоказання 2 типу: новоутворення, схильність до кровотеч, наявність в тканинах ділянки впливу інозидних металевих предметів розміром 2х22 мм та більше, виражена гіпотонія, системні захворювання крові, вагітність, стенокардія з частими приступами, аневризма аорти, осумковані гнійні процеси. Змістовий модуль 4. Природні фізіотерапевтичні чинники

Тема 12. Теплолікування.

Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини. Методики проведення грязелікувальних процедур. Провідні грязелікувальні курорти України і світу. Класифікація лікувальних грязей за їх генезисом. Фактори впливу лікувальних грязей на організм людини. Основні методи використання лікувальних грязей в умовах курорту.

Тема 13. Водолікування.

Особливості лікувального впливу прісної води на організм людини. Основні форми гідротерапії. Основні методи бальнеологічного лікування. Класифікація душів і ванн. Бальнеотехніка: предмет, завдання, технологічні схеми. Лікувальні мінеральні води України. Провідні бальнеологічні курорти України і світу. Принципи класифікації води залежно від вмісту мінеральних речовин. Типи мінеральних вод. Типи мінеральних ванн. Принципи вживання мінеральних питних вод. Історія розвитку бальнеології. Лікувальні мінеральні води України. Обливання: сутність методу, види, техніка проведення, показання для застосування. Обмивання: сутність методу, види, техніка проведення, показання для застосування. Обтирання: сутність методу, види, техніка проведення, показання для застосування. Укутування: сутність методу, види, техніка проведення, показання для застосування. Компрес: сутність методу, види, техніка проведення, показання для застосування. Лікувально-профілактичні купання. Фази купальної реакції. Водні процедури у басейнах. Сульфідні (сірководневі) води в курортному лікуванні. Історія, методи, показання. Кращі курорти.

Тема 14. Покази та протипокази до теплолікування та водолікування.

Особливості використання продуктів нафтопереробки в курортній практиці. Методи парафіно-, озокерито- і нафтолікування. Порівняльний аналіз видів лазень та їх впливу на організм людини. Види лазневих віників. Загальні правила відвідування лазні та сауни.

Тема 15. Кліматотерапія.

Вплив клімату й погоди на організм людини: адаптація, акліматизація, загартовування. Медична характеристика клімату основних природних зон. Характеристика основних видів кліматотерапії. Санаторно-технічне обладнання курортних споруд. Фізичні та фізіологічні основи дозиметрії й дозування кліматолікувальних процедур. Провідні кліматичні курорти України і світу. Правове-регулювання діяльності санаторно-курортних закладів в Україні. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю. Вимоги до кадрового складу закладів санаторно-курортного закладу. Особливості організації дозвілля у межах курорту. Забезпечення якості й ефективності діяльності санаторно-курортних закладів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	лаб	п	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія, як наука. Основні принципи застосування фізичних чинників.												
Тема 1. Вступ. Предмет, завдання, основні етапи розвитку фізіотерапії. Принципи сучасної фізіотерапії, механізм лікувальної дії фізичних чинників.	16	2		2		12						
Тема 2. Електролікування. Застосування постійного електричного струму.	22	4		4		14						
Тема 3. Магнітолікування. Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання, коливань звукової та ультразвукової частоти.	22	4		4		14						
Разом за змістовним модулем 1	60	10		10		40						
Змістовий модуль 2. Світлолікування. Теплолікування. Водолікування. Кліматотерапія.												
Тема 4. Світлолікування. Теплолікування.	16	2		2		12						
Тема 5. Водолікування. Гідро – та бальнеотерапія.	22	4		4		14						
Тема 6. Курортотерапія. Кліматотерапія.	22	4		4		14						
Разом за змістовним модулем 2	60	10		10		40						
<i>Усього годин</i>	120	20		20		80						

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Загальна фізіотерапія, як наука. Основні принципи застосування фізичних чинників.	
1.	Механізми лікувальної дії фізичних чинників	2
2.	Електролікування. Застосування постійного електричного струму. Покази та протипокази до застосування гальванічного струму та лікарського електрофорезу.	2
3.	Електромагнітні поля високої, ультрависокої та надвисокої частоти. Застосування імпульсних електричних струмів.	2
4.	Магнітолікування. Застосування змінних електричних струмів та полів високої, ультрависокої і надвисокої частоти, електромагнітного випромінювання, коливань звукової та ультразвукової частоти.	2
5.	Лікування хвилями ультразвукової та акустичної частоти.	2
	Змістовий модуль 2. Світлолікування. Теплолікування. Водолікування. Кліматотерапія.	
6.	Світлолікування: лікувально-профілактичне застосування інфрачервоного і видимого, ультрафіолетового та лазерного випромінювання.	2
7.	Лікування теплом. Грязелікування та торфолікування. Парафінолікування, озокеритолікування	2
8.	Гідро – та бальнеотерапія.	2
9.	Провідні кліматичні курорти України і світу.	2
10.	Спеціальні методи кліматотерапії: аеротерапія, гідроаеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.	2
Разом		20

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Постійні та змінні магнітні поля. Ультразвук та ультрафонофорез. Покази та протипокази до застосування.	8
2.	Інгаляційні процедури. Аерозольотерапія. Аеройонотерапія. Механізми впливу. Покази та протипокази до застосування. Перша допомога при імовірних ускладненнях.	8
3.	Кліматолікування. Поняття про кліматолікування. Основні види клімату. Покази та протипокази до кліматолікування.	6
4.	Аеротерапія. Геліотерапія. Таласотерапія.	6
5.	Загальні засади санаторно-курортного оздоровлення його принципи та завдання.. Покази та протипокази до скерування на курорти. Характеристика основних типів санаторно-курортних установ.	8
6.	Класифікація курортів. Курорти з мінеральними питними водами.	6
7.	Кліматичні курорти. Пелоїдні курорти. Курорти з особливими лікувальними чинниками.	6
8.	Курорти з радоновими водами.	6
9.	Курорти з сірководневими водами.	6

10.	Курорти з вуглекислими водами. Курорти з хлоридно-натрієвими водами.	8
11.	Курорти з йодобромними водами.	6
12.	Курорти з кремністими термами, залізистими та арсенистими водами.	6
Разом		80

10. Індивідуальні завдання.

Підготовка та презентація комплексу фізіотерапевтичних заходів в залежності від перенесеного захворювання та вікової групи пацієнта.

11. Методи навчання.

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (практичні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань);

12. Методи оцінювання.

МО1 –екзамен

МО2 –усне або письмове опитування

МО3 - колоквиум,

МО7 – презентації результатів виконаних завдань;

МО9 – захист практичних робіт;

13. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;

- модульний контроль

- реферати, есе;

- колоквиуми;

-презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 12.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РН04.	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних,	МН 1,2,3,5,6.	МО 1,7, 8.

			педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії		
ЗК03.	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.	РН09.	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.	МН 1,3,4,5.	МО 2,7,8.
СК05.	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.	РН14.	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.	МН 1,2,3,5, 6.	МО 1,2,7,9.
СК08.	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.	РН10.	Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності .	МН 2,3,5.	МО 1,2,7,9.
СК09.	Здатність забезпечувати відповідність заходів	РН09.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії,	МН 1,2,3,5,6.	МО 1,2,7,8.

	фізичної терапії та/або ерготерапії функціональни м можливостям та потребам пацієнта/клієн та.		ерготерапії		

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на			

			репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Модульний контроль, колоквиум	Іспит	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
6	8	8	8	8	8	14	40	100

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для лабораторних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Поняття про фізіотерапію. Основні та додаткові принципи фізіотерапії.
2. Механізми відновного впливу на організм фізіотерапевтичних чинників.
3. Загальні протипокази до проведення фізіотерапевтичних процедур. Ускладненій при проведенні фізіотерапевтичних процедур. Перша допомога.
4. Механізми дії гальванічного струму на організм. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
5. Переваги введення в організм лікарських речовин шляхом електрофорезу. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
6. Механізми впливу електросну на організм. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
7. Механізми впливу на організм електростимуляції м'язів. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
8. Механізми впливу на організм діадинамічних струмів. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
9. Механізми впливу на організм синусоїдально модульованих струмів. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
10. Механізми впливу на організм дарсонвалізації. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
11. Механізми впливу на організм індуктотермії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.

12. Механізми впливу на організм електричного поля ультрависокої частоти. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
13. Механізми впливу на організм сантиметрових хвиль. Поняття про ефект «стоячої хвилі». Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
14. Механізми впливу на організм дециметрових хвиль. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
15. Механізми впливу на організм магнітотерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
16. Механізми впливу на організм механічних коливань акустичної частоти та ультразвуку. Поняття про ультрафонофорез. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
17. Механізми впливу на організм ультрафіолетового опромінювання. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
18. Механізми впливу на організм інфрачервоного опромінювання.
19. Механізми впливу на організм видимого світла (монохроматичного, поліхроматичного).
20. Механізми впливу на організм основних теплолікувальних процедур. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
21. Механізми впливу на організм окремих водолікувальних процедур (обливання, обтирання, вологого обгортання). Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
22. Душі. Класифікація душів. Механізми впливу на організм.
23. Ванни. Механізми впливу на організм холодної, індиферентної та гарячої води, гідростатичного тиску. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
24. Механізми впливу на організм хімічних чинників водолікувальних процедур. Види реакцій пацієнта в залежності від концентрації діючої хімічної складової.
25. Механізми впливу на організм хлоридно-натрієвих ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
26. Механізми впливу на організм йодобромних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
27. Механізми впливу на організм сульфідних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
28. Механізми впливу на організм сульфідно-вуглекисло-мулових ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
29. Механізми впливу на організм радонових ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
30. Механізми впливу на організм вуглекислих ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
31. Механізми впливу на організм азотних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
32. Механізми впливу на організм кисневих та перлиних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
33. Механізми впливу на організм скипидарних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
34. Механізми впливу на організм хвойних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
35. Механізми впливу на організм гірчичних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
36. Механізми впливу на організм контрастних ванн. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
37. Механізми впливу на організм ванн з поступово зростаючою температурою. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
38. Поняття про інгаляції. Аерозольотерапія (аероіони, гідроаероіони, аерозолі, електроаерозолі). Механізми реабілітаційного впливу на організм. Покази та протипокази. Ускладнення.

39. Механізми впливу на організм аеротерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
40. Механізми впливу на організм геліотерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
41. Механізми впливу на організм таласотерапії. Покази та протипокази до реабілітаційного застосування.
42. Принципи застосування та завдання санаторно-курортного відновлення. Загальні протипокази до санаторно-курортної реабілітації.
43. Загальна класифікація курортів та санаторно-курортних установ. Вимоги до відбору пацієнтів для санаторно-курортного відновлення.

18. Рекомендована література

Основна література

1. Мухін В. М. Фізіотерапія / В. М. Мухін // Фізична реабілітація : підручник. – 3-тє вид., перероб. та доповн. – Київ : Олімп. література, 2009. – С. 70 –95.
2. Фізіотерапія : підручник / за ред. проф., д. мед. н. О. А. Владимірова, проф., д. мед. н. В. В. Єжова, проф., д. мед. н. Г. М. Пономаренко. – К.: Формат, 2013. – 432 с.
3. Владиміров О.А., Владимірова Н.І., Єжов В.В., Марченко О.К., Андріяшек Ю.І. Лікувальна дозована нордична ходьба як нова сучасна форма ЛФК у санаторно-курортному оздоровленні вагітних. Метод. рекомендації.—К., 2011.—27 с.
4. Курорти та санаторії України / під ред . К.Д. Бабова, В.В. Єжова, О.М. Торохтіна. – К.: Фолігрант, 2009. – 429 с.
5. Самосюк І. З., Парамончик В. М., Губенко В. П. Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування. Навчально-методичний посібник /– К.: Купріянова О. О., 2004. – 316 с.
6. Самосюк І.З., Фісенко Л.І., Губенко В.П., Зачатко Т.М., Федоров С.М., Ткаліна А.В. Технологічні карти фізіотерапевтичних процедур. Методичний посібник. – К., 2006. – 131с.

Додаткова:

1. Відновлювальне лікування хворих з диспластичною та дегенеративно-истрофічною патологією кульшових суглобів (за ред. К.Д. Бабова, Н. Г. Ніколаєвої, І.В. Рой), посібник, ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України», Одеса. 2012.
2. Губенко В.П. Мануальна терапія в вертеброневрології. — К.: Медицина, 2006. — 496 с.
3. Зозуля І.С., Головченко Ю.І., Онопрієнко О.П. Інсульт. Тактика, стратегія ведення, профілактика, реабілітація та прогнози(посібник для лікаря-практика). -К.: Світ Успіху, 2010. – 320 с.
4. Лайко А.А., Самосюк І.З., Ткаліна А.В. та ін. Фізіотерапія в дитячій оториноларингології. – К.: Логос, 2012. – 500 с.
5. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах / за ред..Л.І.Фсенко. – К.: Купріянова О.О., 2005.
6. Самосюк І.З., Копчак С.К., Губенко В.П., Федоров С.М., Чудна Р.В., Чмир О.С. Лікувальні види масажу в лікуванні та профілактиці бронхіальної астми. Навч.-метод. посібник. - Київ: СПД «КВК», 2010. – 128 с.
7. Юшковська О.Г. Фізична реабілітація хворих на ішемічну хворобу серця. Монографія) –Одеса: «Видавництво ВМВ», 2009. –224с
8. Cleland J.A., Koppenhaver S. Netter's orthopaedic clinical examination: an evidence-based approach. — Second edition. – Sanders Elsevier. – 2011. – 561 p.

9. Essentials of Physical Medicine and Rehabilitation: Musculoskeletal Disorders, Pain, and Rehabilitation, 2nd Edition by Walter R. Frontera MD PhD (Author), Julie K. Silver MD (Author), Thomas D. Rizzo Jr. MD (Author): Saunders, Elsevier, 2008 – 935p.
10. Mobility in Context: Principles of Patient Care Skills. - 1st Edition. by Charity Johansson PT PhD GCS (Author), Susan Chinworth PT PhD (Author): by F. A. Davis Company, 2012 – 459p.
11. Oxford American Handbook of Physical Medicine and Rehabilitation. - Edited by Lyn D. Weiss, Jay M. Weiss, Thomas Pobre. – Oxford University Press. – 2010. – 450 p.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Наукова бібліотека РДГУ <https://library.rshu.edu.ua/>
2. Сайт української асоціації фізичної терапії: <https://physrehab.org.ua/>
3. Сайт Українського товариства фізичної та реабілітаційної медицини: <http://www.utfrm.com.ua/>
4. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. <http://www.pubmed.com>
6. <http://www.cochranelibrary.com/>
7. <http://www.nice.org.uk>
8. <https://empendium.com/ua/manual/chapter/B72.II.P.1>.